

II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

RÅDET

RÅDETS DIREKTIV 93/7/EØF

af 15. marts 1993

om tilbagelevering af kulturgoder, som ulovligt er fjernet fra en medlemsstats område

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det
Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig 100 A,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

i samarbejde med Europa-Parlamentet ⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og
Sociale Udvalg ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

I henhold til Traktatens artikel 8 A oprettes det indre
marked senest den 1. januar 1993, hvilket indebærer et
område uden indre grænser med fri bevægelighed for
varer, personer, tjenesteydelser og kapital i overensstem-
melse med Traktatens bestemmelser;

medlemsstaterne vil i medfør af og inden for rammerne af
Traktatens artikel 36, efter 1992, bevare retten til at defi-
nere deres nationale skatte og muligheden for at træffe de
nødvendige foranstaltninger til beskyttelse af disse natio-
nale skatte inden for dette område uden indre grænser;

der bør derfor indføres en tilbageleveringsordning, således
at medlemsstaterne kan opnå, at kulturgoder, der er klas-
sificeret som nationale skatte i den i Traktatens artikel 36
anvendte betydning, og som er blevet fjernet fra deres
område i strid med førnævnte nationale bestemmelser
eller Rådets forordning (EØF) nr. 3911/92 af 9. december
1992 om udførsel af kulturgoder ⁽⁴⁾, vender tilbage til

deres område; gennemførelsen af denne ordning bør
være så enkel og effektiv som muligt; det er med henblik
på at lette samarbejdet om tilbagelevering nødvendigt at
begrænse nævnte ordnings anvendelsesområde til
genstande, der henhører under fælles kategorier af kultur-
goder; formålet med bilaget til dette direktiv er således
ikke at definere, hvilke goder der har rang af »nationale
skatte« i den i nævnte artikel 36 anvendte betydning, men
udelukkende at definere, hvilke kategorier af goder der
kan have en sådan rang og således gøres til genstand for
en tilbageleveringsprocedure i henhold til dette direktiv;

kulturgoder, der er klassificeret som nationale skatte, og
som indgår i offentlige samlinger, eller som tilhører
gejstlige institutioner, men som ikke henhører under
disse fælles kategorier, bør også være omfattet af dette
direktiv;

der bør indføres et administrativt samarbejde mellem
medlemsstaterne hvad angår deres nationale skatte i
snæver tilknytning til deres samarbejde om stjalne kunst-
værker; dette samarbejde skal navnlig omfatte registrering
hos Interpol og andre kvalificerede organer, der udsteder
lignende lister over forsvundne, stjålne eller ulovligt fjer-
nede kulturgoder, der er en del af deres nationale skatte
og deres offentlige samlinger;

proceduren i dette direktiv er et første skridt i retning af
et samarbejde mellem medlemsstaterne på dette område
inden for rammerne af det indre marked; formålet er at
nå frem til en gensidig anerkendelse af de nationale
lovgivninger på dette område; det bør således bl.a.
bestemmes, at Kommissionen bistås af et rådgivende
udvalg;

ved forordning (EØF) nr. 3911/92, og ved nærværende
direktiv indføres der en fællesskabsordning for beskyttelse
af medlemsstaternes kulturgoder; den dato, fra hvilken
medlemsstaterne skal efterkomme dette direktiv, bør ligge

⁽¹⁾ EFT nr. C 53 af 28. 2. 1992, s. 11, og
EFT nr. C 172 af 8. 7. 1992, s. 7.

⁽²⁾ EFT nr. C 176 af 13. 7. 1992, s. 124, og
EFT nr. C 72 af 15. 3. 1993.

⁽³⁾ EFT nr. C 223 af 31. 8. 1992, s. 10.

⁽⁴⁾ EFT nr. L 395 af 31. 12. 1992, s. 1.

så tæt som muligt på datoen for ikrafttrædelsen af nævnte forordning; nogle medlemsstater har brug for en længere periode som følge af arten af deres retsorden og omfanget af de lovændringer, der er nødvendige med henblik på gennemførelsen af nærværende direktiv —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

I dette direktiv forstås ved:

1) »kultur gode«:

- en genstand, der, før eller efter at være fjernet fra en medlemsstats område på ulovlig vis, ifølge national lovgivning eller nationale administrative procedurer er klassificeret som »national skat af kunstnerisk, historisk eller arkæologisk værdi« som anført i Traktatens artikel 36, og
- som henhører under en af de i bilaget anførte kategorier eller som uden at henhøre under en af de pågældende kategorier udgør en integrerende del af:
 - offentlige samlinger, der er opført på museers, arkivers og bibliotekssamlingers lister
 - i forbindelse med dette direktiv forstås ved offentlige samlinger de samlinger, som ejes af en medlemsstat, en lokal eller regional myndighed i en medlemsstat eller en institution beliggende på en medlemsstats område og defineret som offentlig i henhold til den pågældende medlemsstats lovgivning, hvis denne institution ejes af eller i betydeligt omfang finansieres af denne medlemsstat eller en lokal eller regional myndighed
 - gejstlige institutioners lister

2) »fjernet fra en medlemsstats område på ulovlig vis«:

- enhver udførsel fra en medlemsstats område, som er i strid med den pågældende medlemsstats lovgivning om beskyttelse af nationale kulturskatte eller i strid med forordning (EØF) nr. 3911/92, samt
- enhver manglende tilbagelevering efter udløbet af fristen for en midlertidig lovlig forsendelse eller enhver overtrædelse af de øvrige betingelser for den midlertidige forsendelse

3) »den ansøgende medlemsstat«: den medlemsstat, fra hvis område et kultur gode er fjernet på ulovlig vis

4) »den ansøgte medlemsstat«: den medlemsstat, på hvis område et kultur gode, som er fjernet fra en anden medlemsstats område på ulovlig vis, befinder sig

5) »tilbagelevering«: et kultur godes fysiske tilbagevenden til den ansøgende medlemsstats område

6) »besidder«: den person, som har kultur godet i sin besiddelse for egen regning

7) »indehaver«: den person, som har kultur godet i sin besiddelse for fremmed regning.

Artikel 2

De kultur goder, som er fjernet fra en medlemsstats område på ulovlig vis, tilbageleveres i overensstemmelse med den procedure og på de betingelser, som omhandles i dette direktiv.

Artikel 3

Hver medlemsstat udpeger en eller flere centrale myndigheder, som skal udføre de i dette direktiv omhandlede opgaver.

Medlemsstaterne underretter Kommissionen om, hvilke centrale myndigheder de udpeger i henhold til denne artikel.

Kommissionen offentliggør en fortegnelse over disse centrale myndigheder samt ændringer i forbindelse hermed i C-udgaven af *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 4

Medlemsstaternes centrale myndigheder samarbejder og etablerer et samråd mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder. De kompetente myndigheder udfører navnlig følgende opgaver:

- 1) de eftersøger på den ansøgende medlemsstats anmodning et bestemt kultur gode, som er fjernet fra en medlemsstats område på ulovlig vis, og fastslår besidderens og/eller indehaverens identitet. Denne anmodning skal ledsages af alle de relevante oplysninger, der kan lette eftersøgningen, navnlig med hensyn til hvor godet faktisk befinder sig eller formodes at befinde sig
- 2) de underretter de berørte medlemsstater, hvis der på deres område opdages kultur goder, og det med rimelighed kan antages, at de pågældende goder er fjernet fra en anden medlemsstats område på ulovlig vis
- 3) de gør det lettere for den ansøgende medlemsstats kompetente myndigheder at påvise, at den pågældende genstand udgør et kultur gode, såfremt påvisningen finder sted inden to måneder efter den i nr. 2 nævnte underretning. Hvis påvisningen ikke finder sted inden for den fastsatte frist, finder nr. 4 og 5 ikke længere anvendelse
- 4) de træffer i givet fald og i samarbejde med den berørte medlemsstat, de nødvendige foranstaltninger med henblik på den fysiske bevaring af kultur godet
- 5) de søger ved hjælp af midlertidige foranstaltninger at undgå, at kultur godet unddrages tilbageleveringsproceduren

- 6) de optræder som mellemed mellem besidderen og/eller indehaveren og den ansøgende medlemsstat i forbindelse med tilbageleveringen. Med henblik herpå kan de kompetente myndigheder i den ansøgte medlemsstat lette iværksættelsen af en voldgiftsprocedure, i henhold til den ansøgte medlemsstats nationale lovgivning, såfremt den ansøgende medlemsstat samt besidderen/indehaveren giver deres udtrykkelige tilslutning dertil, jf. dog artikel 5.

Artikel 5

Den ansøgende medlemsstat kan sagsøge besidderen, eller, hvis en sådan ikke findes, indehaveren ved den ansøgte medlemsstats kompetente domstol med henblik på tilbagelevering af et kulturgode, som er fjernet fra dens område på ulovlig vis.

Et søgsmål kan kun antages til påkendelse, hvis der samtidig forelægges:

- et dokument, hvori det gode, der er omfattet af ansøgningen, beskrives, og hvori det godtgøres, at der er tale om et kulturgode
- en erklæring fra den ansøgende medlemsstats kompetente myndigheder om, at kulturgodet har forladt dens område på ulovlig vis.

Artikel 6

Den ansøgende medlemsstats centrale myndighed meddeler straks den ansøgte medlemsstats centrale myndighed, at der er anlagt sag om tilbagelevering.

Den ansøgte medlemsstats centrale myndighed underretter straks de centrale myndigheder i de øvrige medlemsstater herom.

Artikel 7

1. Medlemsstaterne fastsætter i deres lovgivning, at adgangen til at anlægge sag om tilbagelevering som omhandlet i dette direktiv forældes et år efter den dato, på hvilken den ansøgende medlemsstat fik kendskab til det sted, hvor kulturgodet befandt sig, og til besidderens eller indehaverens identitet.

Under alle omstændigheder forældes adgangen til at anlægge sag om tilbagelevering 30 år efter den dato, hvor kulturgodet blev fjernet fra den ansøgende medlemsstats område på ulovlig vis. Når det drejer sig om goder, der er en del af offentlige samlinger som omhandlet i artikel 1, stk. 1, og kirkelige goder i medlemsstater, hvori de er undergivet særlig beskyttelse i henhold til national lovgivning, forældes adgangen til at anlægge sag om tilbagelevering dog først efter 75 år, undtagen i de medlemsstater, hvor adgangen til at anlægge sag herom ikke kan forældes, eller hvor der ved bilaterale aftaler mellem medlemsstaterne er fastsat en frist, der er længere end 75 år.

2. Søgsmålet om tilbagelevering kan ikke antages til påkendelse, hvis fjernelsen fra den ansøgende medlems-

stats område ikke længere er ulovlig på det tidspunkt, hvor sagen anlægges.

Artikel 8

Med forbehold af artikel 7 og 13 påbyder den kompetente domstol, at kulturgodet skal tilbageleveres, hvis det fastslås, at det pågældende gode er et kulturgode i henhold til artikel 1, nr. 1, og at fjernelsen fra området var ulovlig.

Artikel 9

Hvis der straks påbydes tilbagelevering, tildeler den kompetente domstol i den ansøgte medlemsstat besidderen en erstatning, som den anser for at være rimelig efter omstændighederne i det foreliggende tilfælde, forudsat at domstolen er overbevist om, at besidderen har udvist den nødvendige agtpågivenhed, da han erhvervede genstanden.

Bevisbyrden fastlægges i henhold til den ansøgte medlemsstats lovgivning.

I tilfælde af gave eller arv tilkommer der ikke besidderen en gunstigere retsstilling end den, der tilkom den tidligere indehaver.

Den ansøgende medlemsstat skal betale den omhandlede erstatning ved tilbageleveringen.

Artikel 10

Udgifterne i forbindelse med fuldbyrdelsen af retsafgørelsen om tilbagelevering af kulturgodet afholdes af den ansøgende medlemsstat. Det samme gælder for de i artikel 4, nr. 4, omhandlede foranstaltninger.

Artikel 11

Betaling af den i artikel 9 omhandlede rimelige erstatning og af de i artikel 10 omhandlede udgifter berører ikke den ansøgende medlemsstats ret til at kræve disse beløb tilbagebetalt hos de personer, som er ansvarlige for kulturgodets ulovlige fjernelse fra medlemsstatens område.

Artikel 12

Ejendomsretten til kulturgodet efter tilbageleveringen afgøres efter den ansøgende medlemsstats retsregler.

Artikel 13

Dette direktiv finder kun anvendelse på ulovlig fjernelse fra en medlemsstats område, der finder sted fra den 1. januar 1993.

Artikel 14

1. Hver medlemsstat kan udvide sin tilbageleveringsforpligtelse til også at omfatte andre kategorier af kulturgoder end dem, der er omhandlet i bilaget.

2. Hver medlemsstat kan anvende den i dette direktiv omhandlede ordning på ansøgninger om tilbagelevering af kulturgoder, som er fjernet fra andre medlemsstaters område på ulovlig vis inden den 1. januar 1993.

Artikel 15

Dette direktiv berører ikke den ret til at anlægge erstatnings- eller straffesag, som den ansøgende medlemsstat og/eller ejeren af et stjålet gode har i overensstemmelse med medlemsstaternes nationale retsregler.

Artikel 16

1. Medlemsstaterne forelægger hvert tredje år, første gang i februar 1996, Kommissionen en rapport om dette direktivs gennemførelse.
2. Kommissionen forelægger hvert tredje år, Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg en rapport, hvori dette direktivs gennemførelse vurderes.
3. Rådet vurderer, efter at direktivet har været anvendt i tre år, om det fungerer effektivt og foretager de fornødne tilpasninger på forslag af Kommissionen.
4. Under alle omstændigheder foretager Rådet hvert tredje år på forslag af Kommissionen en gennemgang og i givet fald ajourføring af de beløb, der er anført i bilaget på baggrund af de økonomiske og monetære indekstal i Fællesskabet.

Artikel 17

Kommissionen bistås af det ved artikel 8 i forordning (EØF) nr. 3911/92 nedsatte udvalg.

Udvalget behandler alle spørgsmål om anvendelsen af bilaget til dette direktiv, som forelægges af formanden enten på dennes eget initiativ eller efter anmodning fra en medlemsstats repræsentant.

Artikel 18

Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv inden ni måneder efter dets vedtagelse, dog bortset fra Kongeriget Belgien, Forbundsrepublikken Tyskland og Kongeriget Nederlandene, som skal efterkomme dette direktiv senest tolv måneder efter dets vedtagelse. De underretter straks Kommissionen herom.

Når medlemsstaterne vedtager disse love og administrative bestemmelser, skal de indeholde en henvisning til dette direktiv, eller de skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning fastsættes af medlemsstaterne.

Artikel 19

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 15. marts 1993.

På Rådets vegne

M. JELVED

Formand

BILAG

Kategorier omhandlet i artikel 1, nr. 1, andet led, som kulturgoder, der er klassificeret som »nationale skatte« i henhold til Traktatens artikel 36, skal henhøre under for at kunne tilbageleveres i overensstemmelse med nærværende direktiv

- A. 1. Arkæologiske genstande, der er mere end 100 år gamle, og som hidrører fra :
- udgravninger og fund på landjorden og på havbunden
 - arkæologiske fundsteder
 - arkæologiske samlinger.
2. Dele, der udgør en integrerende del af kunstneriske, historiske eller religiøse mindesmærker eller som er fjernet herfra, såfremt de er mere end 100 år gamle.
3. Malerier og billeder, der udelukkende er fremstillet som håndarbejde, uanset underlagets og materialernes artikel (').
4. Mosaikker, der ikke hører ind under kategori 1 eller 2, samt tegninger, der udelukkende er fremstillet som håndarbejde, uanset underlagets og materialernes artikel (').
5. Originale stik, tryk, serigrafier og litografier og de pågældende matricer samt originalplakater (').
6. Originale statuer og skulpturer og kopier heraf, der er fremstillet efter samme fremgangsmåde som originalen ('), og som ikke hører ind under kategori 1.
7. Fotografier, film og disses negativer (').
8. Inkunabler og håndskrifter, herunder geografiske kort og musikpartiturer, enkeltvis eller samlet (').
9. Bøger, som er mere end 100 år gamle, enkeltvis eller samlet.
10. Trykte geografiske kort, som er mere end 200 år gamle.
11. Arkivalier af enhver art, som omfatter elementer, der er mere end 50 år gamle, uanset materialets art.
12. a) Zoologiske, botaniske, mineralogiske eller anatomiske samlinger (') og samlerobjekter.
b) Samlinger ('), der frembyder historisk, palæontologisk, etnografisk eller numismatisk interesse.
13. Befordringsmidler, der er over 75 år gamle.
14. Andre antikviteter, der ikke hører ind under kategori 1 til 13, og som er mere end 50 år gamle.

De kulturgoder, der henhører under kategori 1 til 14, omfattes kun af nærværende direktiv, hvis deres værdi svarer til eller overstiger de under B omhandlede tærskler.

B. Værditærskler for visse af kategorierne under A (i ecu)

VÆRDI 0 (nul)

- 1 (arkæologiske genstande)
- 2 (dele fjernet fra monumenter)
- 8 (inkunabler og manuskripter)
- 11 (arkiver)

15 000

- 4 (mosaikker og tegninger)
- 5 (stik)
- 7 (fotografier)
- 10 (trykte geografiske kort)

(') Som er mere end 50 år gamle, og som ikke tilhører ophavsmanden selv.

(') Som defineret af Domstolen i afgørelse nr. 252/84, der lyder således:

«Ved samlerobjekter henhørende under Den Fælles Toldtarifs pos. 99.05 forstås genstande, der opfylder betingelserne for at kunne optages i en samling, dvs. genstande, der er forholdsvis sjældne, normalt ikke anvendes i overensstemmelse med deres oprindelige formål, er genstand for en specialiseret handel, der finder sted uden for den normale omsætning af lignende, brugbare genstande, samt har en betydelig værdi.»

50 000

- 6 (statuer)
- 9 (bøger)
- 12 (samlinger)
- 13 (transportmidler)
- 14 (alle andre genstande)

150 000

- 3 (malerier)

Overholdelsen af betingelserne med hensyn til økonomisk værdi skal bedømmes på det tidspunkt, hvor anmodningen om tilbagelevering fremsættes. Godets økonomiske værdi er den værdi, som genstanden har i den ansøgte medlemsstat.

Datoen for omregning af værdierne i ecu i bilaget til national valuta er den 1. januar 1993.
